

Stadsduiven in de stad Groningen honderd jaar geleden

Egbert Boekema

Pas sinds het einde van de jaren zestig worden in de provincie Groningen regelmatig en systematisch vogels geteld. Informatie over aantallen vogels en hun verspreiding uit het verdere verleden is fragmentarisch en onvolledig. Hoe talrijk bijvoorbeeld gewone stadsvogels circa honderd jaar geleden waren, valt dus nauwelijks meer te achterhalen.

In het archief van de gemeente Groningen bevinden zich vele duizenden foto's van straten, pleinen en dergelijke, waarvan de oudste meer dan 130 jaren geleden gemaakt zijn. Sommige laten de stad Groningen zien met de oude

vestingwallen en poorten. Veel van de negatieven zijn op grote glasplaten gemaakt, met een lange belichtingstijd en een kleine lensopening. Ze hebben daardoor een grote scherptediepte en een hoge resolutie en laten veel details zien.

In het boek *Vogels van Groningen* (Boekema 1983) hebben we een opname van het Martiniekerkhof opgenomen waarop duidelijk roekennesten in de oude bomen naast de Martinitoren te zien zijn. Via mijn broer die op het Archief werkt kon ik een grote afdruk kopen van de Grote Markt, gemaakt rond 1900.

De complete opname toont de Grote Markt in de stad Groningen, genomen vanaf het Stadhuis. Gezien de stand van de zon is de foto ergens in de vroege zomer rond de middag gemaakt. Alle gebouwen, op kerk en toren na, zijn inmiddels verdwenen. Na de verwoesting tijdens de bevrijding in 1945 is de noordwand van de Grote Markt vele meters noordelijker weer opgebouwd. Een uitvergroting van deze foto laat zien dat ook rond 1900 de Grote Markt werd bewoond door talrijke

Stadsduiven *Columba livia domestica*. Op de richels zitten ze in kleine groepjes bijeen in de zon. Ook de witte kakstrepen op de houten luiken op circa 20-30 meter hoogte laten overduidelijk zien dat de Martinitoren frequent werd gebruikt als rustplaats. Verder zitten enkele duiven op de nok van het dak van het aangrenzende pand van L.B. de Jong. Op de markt zelf, waar maar een klein deel van zichtbaar is, valt niets te zien. Het is rustig, al-

leen naast de lantaarnpaal loopt een persoon. Deze is tijdens de opname met een belichting van een paar seconden enkele meters vooruitgekomen.

Uit deze opname kunnen we concluderen dat 100 jaren geleden de Stadsduif (inclusief eventuele verwilderde postduiven) in de binnenstad van Groningen talrijk moet zijn geweest.